

Poznań

---

11 III 1968 - do studentów poznańskich uczelni docierały informacje o wydarzeniach w Warszawie. W godzinach popołudniowych pojawiły się ulotki i przekazywane ustnie wezwania do zorganizowania następnego dnia manifestacji na pl. Mickiewicza w celu wyrażenia solidarności ze studentami warszawskich uczelni.

12 III 1968 - od godzin przedpołudniowych ukazywały się ulotki oraz powtarzały nawoływania do udziału w manifestacji pod pomnikiem Mickiewicza.

Około godz. 15.00 zebrało się na pl. Mickiewicza około 1000 osób. Według ocen władz studenci stanowili 40 % uczestników tej manifestacji. Zebrani skandowali m. in. takie hasła jak: „Prasa kłamie”, „Żądamy »Dziadów«”, „Poparcie dla Warszawy od Poznania”, „Żądamy uwolnienia studentów Warszawy”, „Niech żyją robotnicy Cegielskiego”. Zgromadzenie próbowali „rozładować” rektorzy poznańskich uczelni i działacze Rady Okręgowej ZSP. Manifestanci zaczęli się rozchodzić około godz. 16.30. Jednocześnie nawoływano do ponownej manifestacji o godz. 20.00, a część studentów wróciła pod pomnik Mickiewicza, gdzie Elżbieta Polak odczytała odezwę.

Około godz. 20.00 pod pomnikiem Mickiewicza zebrało się około 3 tys. osób. Pojawiły się transparenty: „Tu się studenci zbierają”, „Popieramy studentów stolicy”, „Studenci wszystkich miast łączcie się”, „Kultura”. Zgromadzeni palili gazety i skandowali hasło „Prasa kłamie”. Wyrażano również solidarność ze studentami Warszawy i robotnikami Cegielskiego, śpiewano hymn i „Gaudeamus”. Około godz. 21.00 manifestanci przeszli pod Zamek, w pobliże siedziby KW PZPR, gdzie skandowano hasła.

Manifestanci rozeszli się około godz. 21.00 nawołując do kolejnej manifestacji następnego dnia.

13 III 1968 – przed rozpoczęciem zajęć na uczelniach rektorzy, dziekani i profesorowie apelowali do studentów o zachowanie spokoju i zakazywali uczestniczenia w

demonstracjach. Udziału w tej akcji odmówił prof. Jassem (członek PZPR) – kierownik Zakładu Akustyki UAM.

Około godz. 15.00 na pl. Mickiewicza zebrało się ponad 2 tys. osób. Zgromadzeni trzymali transparenty, m. in. z napisami: „Prasa kłamie”, „Wolność dla prasy”, „Solidarność studentów Warszawy, Wrocławia i Poznania” i „»Dziady« na scenę”. Wznoszono również okrzyki: „Precz z pałkami”, „Studenci pod pomnik”, „Niech żyją studenci czechosłowaccy”, „Precz z Aristowem”. Demonstracja została rozproszona przez oddziały ZOMO. Po pewnym czasie demonstranci wracali jednak na pl. Mickiewicza.

W godzinach popołudniowych w kinie „Kosmos” odbyło się zebranie studentów Wyższej Szkoły Rolniczej. W zebraniu uczestniczył rektor AR – prof. Zbigniew Tuchołka.

W godzinach wieczornych studenci próbowali zorganizować kolejną manifestację pod pomnikiem Mickiewicza. Manifestanci zostali rozproszeni przez ZOMO. Z kolei studenci mieszkający w akademikach na Winogradach próbowali około godz. 21.00 przejść do centrum miasta, ale zostali rozproszeni przez oddziały ZOMO, które użyły pałek i gazów łzawiących.

Burzliwe gromadzenia studentów odbywały się również na terenie akademików, redagowano też kolejne petycje i rezolucje.

Ogółem zatrzymano tego dnia 116 osób, w tym 58 studentów. Zatrzymanych uczestników manifestacji przewożono na teren bazy ZOMO przy ul. Taborowej, gdzie funkcjonowała tzw. „grupa filtracyjna”.

14 III 1968 – na łamach „Gazety Poznańskiej” ukazał się artykuł o wydarzeniach w Poznaniu zatytułowany *Przeciw prowokowaniu awantur ulicznych*. O zorganizowanie manifestacji oskarżono 5 „mącieli”: Marka Kośmidra, Stefana Olszewskiego, Natalię Kowalczyk, Marię Karską i asystenta Włodzimierza Wierzyłowa.

W zakładach pracy Poznania i Wielkopolski organizowano wiece poparcia dla władz PRL i potępiające „wichrzycieli” (m in. artykuł: *Masowy protest robotników Poznania i Wielkopolski*).

Na wszystkich uczelniach odbywały się spotkania władz ze studentami. W Wyższej Szkole Ekonomicznej odbył się wiec z udziałem około 800 studentów. W czasie jego trwania uchwalono rezolucję będącą wyrazem solidarności ze studentami Warszawy. Władze uczelni podjęły decyzję o zawieszeniu inicjatorów tej rezolucji w prawach studentów. W dalszym ciągu odbywały się – legalne i nielegalne – zebrania na terenie akademików, pojawiały się również ulotki wzywające do kolejnych manifestacji.

O godz. 15.45 zebrało się na pl. Mickiewicza około 2 tys. studentów, którzy skandowali hasła. Zgromadzonych rozprędziły oddziały ZOMO. Zatrzymywano uczestników manifestacji.

15 III 1968 - funkcjonariusze MO rozpraszali studentów próbujących gromadzić się w pobliżu budynków UAM.

16 III 1968 - nieformalna grupa studentów WSR sporządziła i kolportowała ulotki, w których domagano się uwolnienia aresztowanych, wolności słowa i manifestacji oraz protestowano przeciwko „brutalnemu zachowaniu się MO” (w następnych tygodniach funkcjonariusze SB zatrzymali 6 członków tej grupy).

Władze partyjne zwołały na pl. Mickiewicza oficjalny wiec poparcia dla polityki władz PRL. Tymczasem około 600 studentów zgromadziło się w pobliżu akademika „Hanka Sawicka”. Funkcjonariusze ZOMO uniemożliwili im przejście w kierunku pl. Mickiewicza.

W zakładach Przemysłu Odzieżowego „Modena” zatrzymano 5 pracowników, którzy zniszczyli transparenty z hasłami propagandowymi przygotowanymi na oficjalny wiec. W niektórych zakładach pracy przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze z robotnikami popierającymi studentów.

19 III 1968 - w czasie zebrania pracowników Instytutu Fizyki PAN zwołanego przez Radę Zakładową ZNP podjęto uchwałę, w której protestowano przeciwko metodom stosowanym wobec studentów.

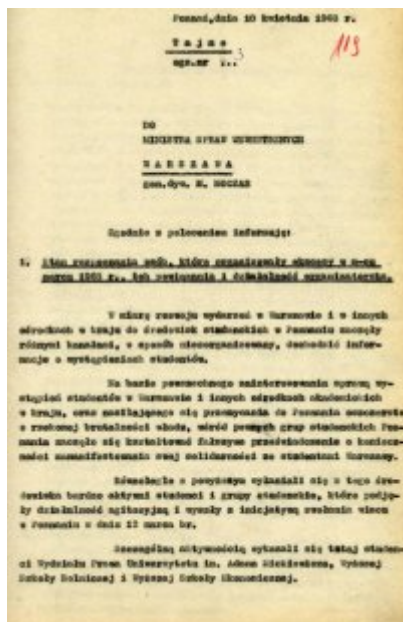
IV 1968 - SB aresztowała studentów - członków Międzyuczelnianej Komisji Organizacyjnej Studentów m. Poznania. Ogółem do kwietnia 1968 r. zatrzymano w Wielkopolsce 214 osób - uczestników „wydarzeń marcowych” (m. in. uczestników manifestacji, autorów rezolucji i ulotek, osób malujących napisy na murach).

Przemysław Zwiernik

Powiązane informacje

[Protesty studenckie](#)

[Ulotki](#)

[Informacja SB w Poznaniu z dn. 10.04.1968 r. dla Ministra Spraw Wewnętrznych dotycząca wydarzeń marcowych w Poznaniu](#)

[Marzec 1968 w Wielkopolsce - materiały pomocnicze IPN](#)